

WYTYCZNE BIEŻĄCEGO UTRZYMANIA ORAZ PROWADZENIA CZYNNOŚCI UTRZYMANIOWYCH NA DROGACH KRAJOWYCH, W TYM NA DROGOWYCH OBIEKTACH INŻYNIERSKICH

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Wytyczne bieżącego utrzymania oraz prowadzenia czynności utrzymaniowych na drogach krajowych, w tym na drogowych obiektach inżynierskich, stosuje się do działań mających na celu zapewnienie stanu technicznego drogi, zgodnie z wymaganiami określonymi w rozdziale 4 oraz sprawności wszystkich jej elementów. Działania te polegają na wykonywaniu robót konserwacyjnych, porządkowych i innych zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, zwanego dalej „brd” i wygody ruchu użytkowników.

2. Do zadań zarządcy drogi w ramach bieżącego utrzymania należy w szczególności:

- 1) utrzymanie czytelnego w dzień i w nocy oznakowania pionowego i poziomego dróg oraz urządzeń brd;
- 2) utrzymanie nawierzchni jezdni, poboczy, ścieżek rowerowych i chodników;
- 3) zapewnienie widoczności na skrzyżowaniach i łukach poziomych;
- 4) utrzymanie elementów i urządzeń odwodnienia drogi oraz pasa drogowego;
- 5) utrzymanie zieleni przydrożnej;
- 6) utrzymanie drogowych obiektów inżynierskich;
- 7) systematyczne utrzymanie czystości pasa drogowego;
- 8) utrzymanie miejsc do ważenia pojazdów ciężarowych;
- 9) utrzymanie miejsc obsługi podróżnych zwanych MOP będących w zarządzie GDDKIA;
- 10) utrzymanie inteligentnych systemów transportowych, zwanych dalej ITS.

3. Do działań, które należy wykonać w pierwszej kolejności należy:

- 1) reagowanie na wszelkie uszkodzenia infrastruktury drogowej oraz elementów wyposażenia drogi (zauważone nieprawidłowości);

- 2) likwidacja zdarzeń w trybie awaryjnym lub ich zabezpieczenie i oznakowanie;
- 3) uzupełnienie ubytków, likwidacja powstałych uszkodzeń i spękań nawierzchni w technologiach właściwych dla danego typu nawierzchni. W przypadku wystąpienia ubytków w nawierzchni przekraczających dopuszczalne głębokości, odcinki drogi z ubytkami należy niezwłocznie zabezpieczyć, oznakować a następnie dokonać ich naprawy;
- 4) zapewnienie kompletności, czytelności oraz widoczności oznakowania pionowego, poziomego i urządzeń brd – zgodnie z zatwierdzonym projektem organizacji ruchu;
- 5) wykonywanie prac porządkowych;
- 6) oczyszczenie i udrożnienie lub odtworzenie systemów odwodnienia.

4. Wszystkie prace utrzymaniowe powinny być realizowane zgodnie z wymaganiami określonymi w rozdziale 4.

Rozdział 2

Roboty budowlane w pasie drogowym

§ 2. 1. W trakcie robót i prac budowlanych w pasie drogowym, zwanych dalej „robotami”, w szczególności:

- 1) dokonuje się kontroli zgodności oznakowania i zabezpieczenia robót prowadzonych w pasie drogowym zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym przez Dyrektora Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, zwanej dalej „GDDKiA”, lub Zastępcę Dyrektora Oddziału ds. Zarządzania Drogami i Mostami lub przez osobę upoważnioną - harmonogramem oraz z zatwierdzonymi projektami czasowej organizacji ruchu;
- 2) podejmuje się działania minimalizujące utrudnienia dla ruchu drogowego; roboty prowadzone w pasie drogowym są realizowane w możliwie najkrótszym czasie (wielozmianowo) i na możliwie najkrótszych odcinkach;

3) aktualizuje się oznakowania dla ruchu z tytułu prowadzonych robót – po wykonaniu robót w dniu roboczym lub przerw w ich wykonywaniu, w przypadku braku utrudnień należy każdorazowo usuwać lub zasłaniać ustawione na czas robót oznakowanie.

2. W przypadku etapowego wykonywania poszczególnych warstw nawierzchni z dopuszczeniem na nich ruchu, w okresie przejściowym, między ułożeniem poszczególnych warstw, zapewnia się tymczasowe oznakowanie pionowe. W sytuacjach szczególnie

uzasadnionych np. dużym natężeniem ruchu, pogorszone warunki widoczności, inne uzasadnione sytuacje, a także kiedy okres przejściowy jest dłuższy niż 7 dni, zapewnia się tymczasowe oznakowanie poziome.

Rozdział 3

Prace związane z utrzymaniem i prowadzeniem robót

§ 3. 1. Przy opracowaniu harmonogramu robót utrzymaniowych oraz opracowywaniu organizacji ruchu na czas ich prowadzenia uwzględnia się:

- 1) analizę ruchu w szczególności dobowy rozkład ruchu;
- 2) okresy, w których występuje zwiększony ruch sezonowy lub weekendowy.

2. Z uwagi na wzmożony ruch weekendowy i świąteczny zaleca się takie planowanie robót, aby w piątki od godziny 14 do godziny 23, w poniedziałki od godziny 5 do godziny 9 oraz w okresach świątecznych nie wykonywać prac utrzymaniowych. W uzasadnionych przypadkach, kiedy na drogach (lokalnie) natężenie ruchu w weekendy spada, prowadzenie prac jest dopuszczalne.

3. Zaleca się, aby prace, których wykonanie w sposób szczególny wpływa na utrudnienia w ruchu, a technologicznie nie ma ograniczeń do wykonywania ich w porach zmniejszonego natężenia, były wykonywane w tych porach, w szczególności w porze nocnej, z zastrzeżeniem, że roboty nie będą powodować uciążliwości dla mieszkańców przyległych terenów spowodowane przekroczeniem norm hałasu.

4. Zaleca się, aby w porze nocnej, w terenie oświetlonym, wykonywane były prace niepowodujące nadmiernego hałasu w obrębie istniejącej zabudowy, takie jak:

- 1) mechaniczne zmiatanie nawierzchni jezdni;
- 2) wymiana barier, w szczególności w pasach rozdziału dróg klasy A i S;
- 3) regulacje studzienek w jezdni i innych elementów dróg na jezdni dwupasowej;
- 4) wykonywanie oznakowania poziomego nawierzchni;
- 5) prace, których organizacja ruchu przewiduje zmniejszenie ilości pasów ruchu na drogach o SDR przekraczającym 20 000 pojazdów na dobę;
- 6) inne prace porządkowe nie powodujące nadmiernego hałasu.

5. Zdarzeniem awaryjnym jest w szczególności:

- 1) uszkodzenie drogi i jej elementów uniemożliwiające bezpieczne z niej korzystanie, w tym ubytki nawierzchni $\geq 5\text{cm}$ głębokości, uszkodzenia drogowych obiektów inżynierskich, uszkodzenia barier ochronnych i innych urządzeń mających zapewnić bezpieczeństwo ruchu drogowego i korzystania z infrastruktury drogi, balustrad, poręczy, ekranów, znaków drogowych, urządzeń oświetlenia drogi, uszkodzenia ogrodzeń, rozmycia skarp i poboczy;
- 2) uszkodzenie infrastruktury zlokalizowanej w sąsiedztwie drogi, które zagraża bezpieczeństwu na samej drodze;
- 3) pozostawianie na drodze elementów obcych, w tym porzuconych przedmiotów, rozsypanych materiałów sypkich, rozlania cieczy bądź substancji mogących spowodować poślizg pojazdów, martwych zwierząt, połamanych gałęzi i pni powalonych drzew, uszkodzonych elementów drogi oraz innych elementów mogących stwarzać zagrożenie dla ruchu na drodze.

6. Prace wykonywane w trybie awaryjnym są realizowane w dwóch etapach:

- 1) etap I – zabezpieczenia miejsca zdarzenia, które rozpoczyna się w czasie nie dłuższym niż 30 minut dla klasy drogi A i S oraz w czasie nie dłuższym niż 60 minut dla klasy GP i G, od momentu otrzymania zgłoszenia; zabezpieczenie jest wykonane w sposób zapewniający bezpieczeństwo ruchu drogowego, bezpieczeństwo konstrukcji oraz bezpieczeństwo elementów pasa drogowego, do czasu, aż zagrożenie zostanie całkowicie usunięte;
- 2) etap II – likwidacja zagrożenia, które jest dokonywane w czasie niezbędnym do jego realizacji i adekwatnym do skali awarii, i które polega na fizycznym usunięciu zagrożenia, w tym w szczególności:
  - a) naprawie elementów drogi, które uległy zniszczeniu, uzupełnieniu ubytków lub usunięciu z jezdni, chodnika i innych części pasa drogi wszelkich elementów obcych mogących stworzyć zagrożenie dla użytkowników drogi, oraz ich utylizacji,
  - b) wymianie uszkodzonych elementów na elementy nowe.

7. Roboty konserwacyjne nawierzchni:

- 1) roboty konserwacyjne - remonty częściowe, są wykonywane w ramach określonych przedmiarem zakresów i rodzajów robót, wskazanych w zakresie zaakceptowanym indywidualnie dla każdego Rejonu przez Dyrektora Oddziału GDDKiA lub Zastępcę Dyrektora Oddziału ds. Zarządzania Drogami i Mostami lub przez osobę

upoważnioną przy czym roboty konserwacyjne - remonty częściowe (po okresie zimowym) - należy zakończyć do 15 czerwca każdego roku, a roboty konserwacyjne - remonty częściowe (przed okresem zimowym) należy zakończyć do 15 listopada każdego roku, przy czym:

- a) terminy mogą ulec przesunięciu w uzasadnionych przypadkach,
  - b) roboty konserwacyjne – remonty częściowe, z wyjątkiem sytuacji, w których jest to szczególnie uzasadnione nie są prowadzone w okresie wakacyjnym,
  - c) w każdym miesiącu poprzedzającym określony etap robót konserwacyjnych, w terminach ustalonych przez Dyrektora Oddziału GDDKiA lub Zastępcę Dyrektora Oddziału ds. Zarządzania Drogami i Mostami lub przez osobę upoważnioną, Oddział GDDKiA, wyspecyfikuje miejsca, w których powinny być wykonane roboty konserwacyjne - remonty częściowe oraz remonty doraźne;
- 2) roboty konserwacyjne - remonty doraźne, wykonuje się na bieżąco, w każdym przypadku, kiedy stwierdzony zostanie ubytek nawierzchni o głębokości większej niż 3cm, a naprawy nawierzchni dokonuje się tak, aby ubytek został trwale uzupełniony, przy czym:
- a) do niezbędnych prac zabezpieczających przystępuje się bezzwłocznie, poprzez oznakowanie i ewentualnie niezbędne zabezpieczenie, np. masą mineralno-asfaltową na zimno, wykonane w terminie nie dłuższym niż 12 godzin od momentu stwierdzenia lub przekazania informacji wykonawcy,
  - b) naprawy docelowe należy dokonywać masą na gorąco bezzwłocznie w sprzyjających warunkach atmosferycznych.

8. Prace związane z oznakowaniem poziomym realizuje się jako:

- 1) niezbędną odnowę oznakowania poziomego – realizowaną po zakończeniu robót konserwacyjnych - remontów częściowych (po okresie zimowym), ale nie później niż do 15 czerwca każdego roku;
- 2) całoroczne utrzymanie oznakowania poziomego, w tym naprawy gwarancyjne – realizowane w ciągu całego roku, w odniesieniu do widoczności oznakowania a także uzyskanych wyników badań luminescencji.

9. Wszystkie czynności wykonywane w ramach bieżącego utrzymania na drogach krajowych, w tym na obiektach inżynierskich, są realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz zarządzeniami Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

Rozdział 4

Wymagania dla czynności utrzymaniowych

§ 4. Warunki realizacji i efekty do osiągnięcia wykonanych czynności utrzymaniowych określa poniższa tabela:

Lp.	Nazwa czynności utrzymaniowej	Termin realizacji czynności utrzymaniowej	Standard utrzymania drogi
I. ROBOTY KONSERWACYJNE			
1.	Roboty konserwacyjne nawierzchni - Remonty częściowe	1) zgodnie z harmonogramem robót nie później niż do 15 czerwca; 2) zgodnie z harmonogramem robót nie później niż do 15 listopada.	1) nawierzchnia jezdni na całej powierzchni utwardzonych elementów drogi, oraz na drogowych obiektach inżynierskich jest pozbawiona ubytków, wykruszeń i spękań o głębokości ponad 3cm; 2) spękania są szczelnie wypełnione, krawędź łąty przylega do krawędzi istniejącej nawierzchni i została uszczelniona. Łata tworzy jedną płaszczyznę z sąsiadującą powierzchnią jezdni.
2.	Roboty konserwacyjne nawierzchni- Remonty doraźne.	1) na bieżąco, w każdym przypadku, kiedy stwierdzony zostanie ubytek nawierzchni o głębokości większej niż 3cm; 2) zabezpieczenie np. masą mineralno-asfaltową na zimno w ciągu 12 godzin od momentu stwierdzenia ubytku; 3) naprawa docelowa wykonana niezwłocznie w sprzyjających warunkach atmosferycznych w terminie do 7 dni od powzięcia informacji.	1) ubytki trwale uzupełnione masą mineralno-asfaltową na zimno lub gorąco.

3.	Roboty konserwacyjne nawierzchni chodników, ścieżek rowerowych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) nawierzchnia chodnika, ścieżki rowerowej jest na całej powierzchni pozbawiona ubytków lub spękań zagrażających bezpieczeństwu użytkowników. Spękania są uszczelnione tak, aby uniemożliwić wnikanie wody w głąb konstrukcji; 2) Nawierzchnie z kostki równe, bez zaniżeń i ubytków. Braki uzupełnione.
4..	Roboty konserwacyjne nawierzchni dodatkowych jezdni i pasów technologicznych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb; 2) zabezpieczone lub naprawione awaryjnie w terminie do 12h po uzyskaniu wiedzy o ich występowaniu a naprawy docelowe wykonane w terminie do 30 dni od momentu stwierdzenia nieprawidłowości w sprzyjających warunkach atmosferycznych.	1) wszelkie stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte; 2) zagrożenia występujące na nawierzchni zostały zabezpieczone.
II. UTRZYMANIE ELEMENTÓW PASA DROGOWEGO			
1.	Utrzymanie oznakowania poziomego.	1) do 15 czerwca każdego roku; 2) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) oznakowanie czyste, czytelne, bez przetarć, dobrze widoczne w dzień i w nocy; 2) odnowione oznakowanie cienkowarstwowe oraz grubowarstwowe; 3) odnowione oznakowanie poziome w miejscach wytartych.
2.	Utrzymanie punktowych elementów odblaskowych.	1) Brakującą ilość należy uzupełnić na bieżąco przed okresem jesiennym i po okresie zimowym, w czasie nie dłuższym, niż 14 dni od stwierdzenia braków, przekraczających 10% stanu pierwotnego lub w przypadku braku	1) Punktowe elementy odblaskowe na jezdni są kompletne, widoczne po zmroku, umiejscowione zgodnie z projektem stałej organizacji ruchu.

		więcej niż 3 elementów w ciągu pod rząd.	
3.	Utrzymanie istniejącego oznakowania pionowego: – znaki i tablice – urządzenia brd.	1) na bieżąco w miarę potrzeb.	1) oznakowanie jest kompletne, tzn. znaki i urządzenia brd ustawione zgodnie z zatwierdzonym projektem stałej organizacji ruchu; 2) barwa i odblaskowość prawidłowa; 3) słupki znaków ustawione w pionie; 4) tarcze znaków na wymaganej wysokości; 5) od poziomu jezdni zachowana jest skrajnia pionowa i pozioma; 6) konstrukcje nośne zgodne z projektem wykonawczym, bez uszkodzeń, elementy mocujące nie są skorodowane; 7) w przypadku luster drogowych wolne od zabrudzeń i rosy.
4.	Utrzymanie barier ochronnych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) bariery są ustawione zgodnie z projektem stałej organizacji ruchu; 2) odcinki barier są ciągłe, nie dopuszcza się występowania przerw w ciągłości bariery spowodowanych uszkodzeniem mechanicznym; 3) nie występują uszkodzone elementy, w tym elementy odblaskowe kompletne, oraz elementy nie połączone ze sobą w sposób trwały; 4) bariery posiadają zachowany warunek równości geometrycznej, nie dopuszcza się odchylenia płaszczyzny barier; 5) bariery łatwo i szybko rozbieralne sprawne oraz zapewniające szybki demontaż; 6) Liny barier linowych są naciągnięte z siłą określoną w instrukcji ich stosowania.

5.	Utrzymanie poduszek zderzeniowych i terminali zderzeniowych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) wszystkie poduszki i terminale zderzeniowe są kompletne, bez śladów uszkodzeń mechanicznych; 2) elementy odblaskowe kompletne bez uszkodzeń, folia odblaskowa bez pęknięć, elementy metalowe bez śladów korozji, strefa mocowania urządzenia bez zabrudzeń utrzymujących wilgoć (piasek, sól drogową).
6.	Utrzymanie ekranów akustycznych i przezroczystych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) ekrany bez ubytków, uszkodzeń, nie wykazują prześwitów między elementami wypełnień oraz pod podwaliną, z wyłączeniem przypadków gdy podwalina jest poniżej jezdni.
7.	Utrzymanie osłon przeciwchlapaniowych, przeciwporażeniowych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) osłony są kompletne, nieuszkodzone; 2) elementy osłon i ich mocowania bez widocznych śladów korozji.
8.	Utrzymanie poręczy ochronnych i balustrad.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) poręcze i balustrady są kompletne i nie zdeformowane; 2) powłoki ochronne elementów stalowych są bez uszkodzeń i widocznych śladów korozji; 3) elementy mocujące kotwy kompletne, bez widocznych śladów korozji; 4) zabezpieczone ogniska korozji.
9.	Utrzymanie wygradzeń i ogrodzeń.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) ciąg wygradzeń nie wykazuje wad, usterek lub ubytków, tworzy ciągłą barierę, bez przerw. Elementy ogrodzenia bez odchyłeń od pionu.
10.	Utrzymanie osłon przeciwolśnieniowych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) ciągi osłon są kompletne, osłony są stabilnie zamocowane, proste i łącznie tworzące jednolitą efektywną powierzchnię ochrony przeciwolśnieniowej.
11.	Utrzymanie punktów referencyjnych na jezdni.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) wszystkie punkty referencyjne są oznaczone w sposób prawidłowy.

12.	Utrzymanie słupków referencyjnych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) wszystkie słupki referencyjne są prawidłowo oznaczone, system jest kompletny.
13.	Utrzymanie punktów granicznych i świadków punktów granicznych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) punkty graniczne i świadki punktów granicznych pasa drogowego są kompletne (na odcinkach o wyznaczonej granicy pasa drogi); 2) punkty graniczne i świadki punktów granicznych są proste i trwale ustabilizowane w gruncie; 3) punkty graniczne nie są uszkodzone (uszkodzenia należy rozumieć jako: obicia, złamania, wykruszenia).
14.	Utrzymanie osłon zabezpieczających U-15.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) osłony są kompletne i w pełni sprawne technicznie.
15.	Utrzymanie oznakowania m.in. wysepek kanalizujących ruch i azyli w ciągu dróg.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) oznakowanie m.in. wysepek kanalizujących ruch, azyli jest kompletne i prawidłowo zamocowane w nawierzchni.
16.	Mycie istniejącego oznakowania pionowego – znaki i tablice.	1) kompleksowe mycie jeden raz w roku oraz w miarę potrzeb.	1) znaki i tablice znaków są czyste, czytelne, dobrze widoczne w dzień i w nocy; 2) konstrukcje czyste, bez graffiti; 3) lica znaków i tablic w okresie zimowym są odśnieżone i wolne od lodu.
17.	Mycie ekranów akustycznych, barier i osłon przeciwchlapaniowych,	1) w miarę potrzeb.	1) ekrany, bariery i osłony przeciwchlapaniowe są estetyczne, pozbawione zabrudzeń, graffiti i elementów reklam.
18.	Utrzymanie poboczy i korpusu drogowego.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) pobocza równe pozbawione rozmyć, zniszczeń i śladów rozjechania; 2) skarpy nasypu i wykopu bez widocznych uszkodzeń, rozmyć, osunięć;

			3) wykonane umocnienie skarp kompletne bez ubytków i uszkodzeń elementów zabezpieczających.
19.	Mycie poręczy ochronnych i balustrad.	1) w miarę potrzeb.	1) poręcze ochronne i balustrady czyste, pozbawione zanieczyszczeń pogarszających ich wygląd i stan techniczny; 2) pozbawione zanieczyszczeń szkodliwych dla betonu, zbrojenia lub stali; 3) pozbawione błota, brudnych zacieków, przebarwień, soli, olejów, smarów oraz produktów korozji betonu i stali.
20.	Mycie całej konstrukcji ustrojów nośnych i podpór obiektów nad drogami.	1) raz w roku, w terminie do 15 czerwca.	1) konstrukcje ustrojów nośnych i podpór obiektów nad drogami, czyste, pozbawione zanieczyszczeń; 2) pozbawione zanieczyszczeń pogarszających wygląd w tym graffiti; 3) pozbawione zanieczyszczeń szkodliwych dla betonu, zbrojenia lub stali.
21.	Mycie elementów konstrukcyjnych i wyposażenia drogowych obiektów inżynierskich.	1) w miarę potrzeb.	1) elementy konstrukcyjne i wyposażenie czyste, pozbawione szkodliwych zanieczyszczeń oraz korozji; 2) pozbawione zanieczyszczeń pogarszających wygląd oraz zanieczyszczeń szkodliwych dla betonu, zbrojenia lub stali;3) pozbawione produktów korozji ługującej (zacieków i wykwitów soli) oraz czynników mogących wywoływać korozję biologiczną elementu; 4) obiekty niewyposażone w krawężniki czyste, bez zacieków z pomostu.
22.	Utrzymanie odwodnienia liniowego.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) elementy odwodnienia liniowego są kompletne, nie posiadają uszkodzeń, a system w pełni spełnia funkcję odwadniania korpusu drogi;

			2) ciągi odwodnienia są czyste, pozbawione zanieczyszczeń ograniczających spływ wody; 3) elementy pokryw studni i wpustów ulicznych są kompletne i całe; 4) elementy rowów pozbawione namułu i innych zanieczyszczeń ograniczających spływ wody; 5) wszystkie przepusty są drożne.
23.	Czyszczenie urządzeń dylatacyjnych.	1) dwa razy do roku przed i po okresie zimowym oraz na bieżąco w miarę potrzeb.	1) w zależności od rodzaju urządzenia dylatacyjnego, brak zanieczyszczeń: a) w bruzdach i zagłębieniach urządzenia dylatacyjnego strefy przejazdowej oraz strefy chodnikowej i wyniesionego pobocza technicznego, b) we wszelkich szczelinach oraz wnękach dylatacyjnych, c) w fartuchach, rynnach i rurach spustowych odwodnienia otwartych urządzeń dylatacyjnych (palczastych); 2) czyste blachy maskujące; 3) elementy podpór oraz elementy ustrojów nośnych czyste, bez brudnych zacieków tj. ewentualnych skutków wywołanych przeciekami wody przez nieszczelne urządzenia dylatacyjne; 4) szczeliny dylatacyjne oczyszczone pod blachami maskującymi; 5) wolne przestrzenie między ściankami zaplecznymi przyczółków i tylnymi (pionowymi) ścianami elementów ustrojów nośnych (poprzecznic, dźwigarów, płyt pomostu) oczyszczone; 6 wkładki gumowe dylatacji modułowych) przepłukane wodą

			pod ciśnieniem, oczyszczone z zanieczyszczeń i zakonserwowane; 7) w przypadku urządzeń dylatacyjnych wymagających smarowania w celu prawidłowej pracy, po każdorazowym czyszczeniu uzupełnione smary eksploatacyjne zgodnie z instrukcją producenta.
24.	Utrzymanie separatorów i piaskowników wraz z utylizacją zanieczyszczeń.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) separatory są czyste, drożne pozbawione zanieczyszczeń ograniczających efektywność systemu odwodnienia.
25.	Utrzymanie zbiorników retencyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) zbiorniki retencyjne są czyste, pozbawione zanieczyszczeń.
26.	Czyszczenie elementów konstrukcyjnych obiektu.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) Elementy konstrukcyjne obiektu bez produktów korozji ługującej (bez zacieków i wykwitów), bez ptasich odchodów oraz bez czynników mogących wywołać korozję biologiczną elementu, bez graffiti.
27.	Usuwanie skutków zdarzeń awaryjnych – rozsypanych ładunków z samochodów, porzuconych przedmiotów i rozlanych ładunków samochodów.	1) czas na usunięcie zagrożeń z jezdni i poboczy - w ciągu 24 godzin a zabezpieczenie miejsca zdarzenia w ciągu 30 minut dla A i S i 60 min dla GP i G po zauważeniu lub otrzymaniu informacji.	1) pas drogowy wolny od skutków zdarzeń losowych – rozsypanych ładunków z samochodów, porzuconych przedmiotów i rozlanych ładunków z samochodów; 2) pas drogowy wolny od przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie dla użytkowników ruchu. Powiadomione odpowiednie służby; 3) bezzwłocznie zabezpieczone i oznakowane do czasu przybycia odpowiednich służb lub sprzętu - przedmioty niemożliwe do natychmiastowego usunięcia; 4) usunięte przy użyciu odpowiednich środków, odpady i materiały ropopochodne (powstałe

			w wyniku zdarzeń drogowych i pozostawione przez służby ratownicze w pasie drogowym).
28.	Zbieranie zanieczyszczeń organicznych i nieorganicznych z pasa drogowego wraz z utylizacją.	1) niezwłocznie po zauważeniu lub otrzymaniu informacji, jednak nie później niż: - z jezdni i poboczy w ciągu 24 godzin od otrzymania informacji lub zauważenia zdarzenia, - z pozostałych elementów pasa drogowego bez zbędnej zwłoki; 2) Zabezpieczenie miejsca zdarzenia w ciągu 30 minut dla A i S i 60 min dla GP i G po zauważeniu lub otrzymaniu informacji.	1) Pas drogowy na całej szerokości wolny od zanieczyszczeń.

III. ZIELEŃ W PASIE DROGOWYM

1.	Ręczne i mechaniczne koszenie roślinności niskiej, z wyłączeniem pnączy.	1) jedno pełne koszenie całej szerokości pasa drogowego w ciągu roku oraz w miarę potrzeb. Terminy i zakresy koszenia uzależnione od tempa wegetacji roślin oraz określane pod kątem zachowania odpowiedniego poziomu BRD, funkcjonowania infrastruktury drogowej i towarzyszącej oraz minimalizacji zjawiska	1) zapewnione wymagane warunki widoczności, właściwe funkcjonowanie urządzeń odwadniających, zachowanie estetyki drogi i jej otoczenia, (z wyłączeniem funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierzyny strefa najść i migracji); 2) Skoszona trawa usunięta z jezdni, pobocza, chodników i ścieżek rowerowych; 3) skoszona trawa zebrana, wywieziona i zużytkowana albo odpowiednio zutylizowana: a) w obrębie systemów odwodnienia – dla zapewnienia sprawnego ich funkcjonowania, b) na terenie miast i miejscowości oznaczonych tablicami D-42/43 oraz gęstej zabudowy mieszkaniowej z

		suszy hydro-geologicznej.	wyłączeniem obwodnic przebiegających przez obszar zabudowy– dla zachowania odpowiedniej estetyki pasa drogowego; 4) nie wymaga się zbierania i wywożenia skoszonej trawy na pozostałych obszarach objętych koszeniem pod warunkiem jej zmulczowania poprzez odpowiednie rozdrobnienie pokosu i jego równomierne rozprowadzenie; 5) nie wykasza się roślinności niskiej w strefach najść i migracji na przejściach górnych i dolnych w obrębie funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt; 6) nie wykasza się roślinności nadbrzeżnej wzdłuż cieków, rzek.
2.	Usuwanie oraz chemiczne zwalczanie roślinności niepożądaney (chwasty, samosiejki, itp.) z obszarów nasadzeń zieleni pełniące funkcje ozdobne i ochronne.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb. 2) Stosowanie środków chemicznych tylko w przypadku takiej konieczności i w sposób oraz w ilościach zgodnych z instrukcją producenta.	1) powierzchnie nasadzeń zieleni bez skupisk chwastów i samosiejek.
3.	Formowanie żywopłotów, odchwaszczanie podłoża z uporządkowaniem terenu i odwiezieniem gałęzi.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) powierzchnie żywopłotów uformowane i oczyszczone.
4.	Zwalczanie gatunków inwazyjnych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) brak gatunków inwazyjnych, z wyłączeniem funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji).
5.	Odmłodzenie lub formowanie korony drzew.	1) czynności wykonuje się po zakończeniu sezonu wegetacyjnego i po zakończeniu	1) uformowane w okresie spoczynku, w określonym zakresie drzewa, z wyłączeniem

		sezonu lęgowego raz na 2 - 5 lat; 2) na bieżąco, w miarę potrzeb po uzyskaniu zgody właściwego organu.	funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji); 2) na przejściach dolnych - w obrębie funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji): roślinność drzewiastą należy usuwać w miejscach, gdzie jej pozostawienie mogłoby doprowadzić do naruszenia lub zawilgocenia obiektu, np. w okolicach podpór, stożków, bezpośrednie sąsiedztwa konstrukcji; należy ją kształtować w sposób zachowujący odpowiednią odległość korony drzewa od znajdującego się w jego sąsiedztwie obiektu. W przypadku zadrzewień tworzących łącznie z konarami i liśćmi prześwit mniejszy niż 4 -5 metrów od krawędzi gzymsu, należy wykonać zdecydowaną redukcję korony drzewa; 3) w obrębie funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji) dopuszcza się ogławianie, podcinanie, przycinanie oraz inne formy kształtowania wysokości i pokroju roślinności drzewiastej, tak aby ograniczyć jej wzrost – w zależności od miejscowych uwarunkowań i typu przejścia oraz ze względu na bezpieczeństwo użytkowników dróg; 4) nie usuwa się z terenu przejść (w obrębie funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji), materiału pochodzącego z wykoszeń, ogławiania, itp. - dopuszcza się jego zrębkowanie, czy też rozrzucenie na powierzchni przejść lub układanie w niewielkie stosy.
6.	Utrzymanie ciągów ogrodzeń ochronnych	1) czynności wykonuje się w miarę zaistnienia potrzeby.	1) utrzymane ciągi ogrodzeń ochronnych dla zwierząt;

	dla zwierząt.		2) ogrodzenia są ciągłe i doszczelnione; 3) w obrębie funkcjonalnego obszaru przejść dla zwierząt (strefy najść i migracji) wykasza się roślinność zielną w pasie o szerokości do 30 cm po obu stronach ogrodzenia.
IV. UTRZYMANIE CZYSTOŚCI W PASIE DROGOWYM			
1.	Utrzymanie czystości oraz estetyki.	1) do dnia 15 czerwca, oraz w miarę potrzeb.	1) sprzątanie pozimowe: Czyste elementy wyposażenia drogi m.in. w strefie przykrawężnikowej, elementy odwodnienia, zatoki postojowe i autobusowe, nawierzchnie na chodnikach, ścieżkach rowerowych a) odnowione wszystkie powłoki malarskie urządzeń zabezpieczenia ruchu; 2) bieżące utrzymywanie czystości w pozostałym okresie; a) na całej powierzchni pasa drogowego brak znaczących ilości piasku i innych zanieczyszczeń organicznych i nieorganicznych mających wpływ na bezpieczeństwo; b) obiekty mostowe bez zanieczyszczeń nagromadzonych w załomach wystających elementów konstrukcji lub elementów wyposażenia mających wpływ na bezpieczeństwo.
V. UTRZYMANIE ELEMENTÓW DROGOWYCH OBIEKTÓW INŻYNIERSKICH			
1.	Uzupełnienie lub naprawa uszczelnień styków między elementami.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) styki między krawężnikami oraz między krawężnikami a elementami chodnikowymi i nawierzchnią, szczelne bez ubytków; 2) styki między prefabrykatami chodnikowymi, prefabrykatami gzymsowymi, szczelne, bez ubytków.

2.	Likwidacja lokalnych ubytków i wykruszeń w elementach betonowych drogowych obiektów inżynierskich.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) elementy betonowe monolitycznych konstrukcji mostowych, belek gzymsowych, elementów podpór i fundamentów bez wykruszeń i lokalnych ubytków.
3.	Utrzymanie sprawności technicznej dylatacji mostowej.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) śruby mocujące elementy dylatacji kompletne, bez uszkodzeń, bez śladów korozji; 2) elementy dylatacji blokowych, modułowych i palczastych są kompletne; 3) śruby w połączeniach dylatacji blokowych, modułowych i palczastych dokręcone, bez luzów; 4) elementy dylatacji blokowych, modułowych i palczastych są kompletne; 5) styki elementów pomostu z elementami urządzeń dylatacyjnych szczelne, bez ubytków; 6) elementy systemu odwodnienia dylatacji palczastych (fartuchów oraz ich zakotwień) bez uszkodzeń; 7) styki urządzeń dylatacyjnych z warstwami nawierzchniowymi uszczelnione; 8) bitumiczne przykrycia dylatacyjne bez spękań i rozszczelnień. W przypadku urządzeń dylatacyjnych wymagających smarowania w celu prawidłowej pracy, po każdorazowym czyszczeniu uzupełnione smary eksploatacyjne zgodnie z instrukcją producenta.

4.	Utrzymanie sprawności technicznej łożysk.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) łożyska toczne lub ślizgowe posmarowane; 2) połączenia śrubowe w konstrukcjach łożysk dokręcone, bez zbędnych luzów; 3) konstrukcja łożyska kompletna bez skorodowanych łączników; 4) wskaźniki położenia (przemieszczeń), tabliczki znamionowe, libelle, fartuchy ochronne kompletne, bez uszkodzeń.
5.	Utrzymanie elementów odwodnienia obiektu.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) połączenia rur odwodnienia szczelne; 2) wpusty wyposażone w kratki ściekowe, kompletne (bądź doraźnie zabezpieczone); 3) kanalizacja deszczowa kompletna i bez uszkodzeń; 4) elementy prefabrykowanych skarpowych ścieków odwadniających bez wzajemnych przemieszczeń, bez uszkodzeń oraz bez ubytków w uszczelnieniu pomiędzy nimi; 5) elementy odwodnienia na obiektach inżynierskich – wpusty, rurociągi, sączki itp. oczyszczone i udrożnione.
6.	Utrzymanie skarp i stożków przy obiektowych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) stożki i skarpy bez lokalnych wyrw, zapadlisk i ubytków ziemi; 2) elementy prefabrykowane umocnień stożków i skarp stanowią jedną płaszczyznę, bez uskoków i nierówności; 3) elementy pełne umocnień skarp i stożków bez wegetacji mchów i innej roślinności; 4) styki między prefabrykatami umocnień i skarp uszczelnione i bez pęknięć; 5) elementy umocnień skarp i stożków bez śladów podmycia;

			6) schody skarpowe oraz prefabrykaty konstrukcji oporowych betonowych bez lokalnych ubytków i wykruszeń; 7) siatki koszy i materace gabionowe z kompletnym wypełnieniem, bez uszkodzeń.
VI. INNE			
1.	Utrzymanie miejsc do ważenia pojazdów ciężarowych.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) stanowisko spełnia wszystkie wymagania dotyczące miejsc do ważenia pod kątem stanu nawierzchni, w tym równości nawierzchni, wnek wagowych, malowania; 2) nawierzchnia parkingu pozbawiona jest ubytków, wykruszeń i spękań zagrażających bezpieczeństwu ruchu drogowego i wyłączających miejsce do ważenia z użytkowania (z punktu widzenia zgodności z warunkami określonymi w przepisach szczególnych); 3) w obrębie parkingu zachowana jest estetyka otoczenia, brak jest śmieci, koszenie są przepelnione, nawierzchnia pozamiatana, pas drogowy w obrębie parkingu wykoszony.
2.	Utrzymanie parkingów i MOP w zarządzie GDDKiA.	1) na bieżąco, w miarę potrzeb.	1) nawierzchnia parkingu, w części jezdni i elementów chodnikowych jest czysta; 2) w obrębie parkingu zachowana jest estetyka otoczenia, brak jest śmieci, kosze nie są wypełnione, nawierzchnia pozamiatana, pas drogowy w obrębie parkingu wykoszony; 3) toalety czyste, opróżnione; 4) elementy wyposażenia bez uszkodzeń sprawne, kompletne, zakonserwowane; 5) środki czystości w pomieszczeniach sanitarnych dostępne;

			6) ściany zewnętrzne oraz wewnętrzne czyste; 7) place zabaw dla dzieci czyste. Wyposażenie placu zabaw sprawne, elementy metalowe nieskorodowane.
3.	Utrzymanie systemów ITS.	1) do dnia 15 czerwca, oraz na bieżąco w miarę potrzeb.	1) sprzątanie pozimowe: a) czyste elementy wyposażenia systemów ITS, b) odnowione wszystkie powłoki malarskie urządzeń; 2) przeglądy i kalibracje urządzeń; 3) utrzymywanie w ciągłej sprawności urządzeń oraz ciągłości transmisji danych.

